+بەناوی خودای بەخشندەو میهرەبان

بەناوی گەلەوە

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

پشت بە حوکمی برگەی (١) لە ماددەی (٥٦)ی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو و، لەسەر پێشنیاری ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمان، پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (١٣)ی رۆژی ٢٦/١١/٢٠١٤ بڕیاری دەرچوواندنی ئەم یاسایەی دا:

یاسای ژمارە (٧)ی ساڵی ٢٠١٤

یاسای هەمواری یەکەمی یاسای دەستەی گشتیی دەسپاکیی

لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠١١

ماددەی (١):

ناونیشانی یاساکە هەمواردەکرێت و بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە:

(یاسای دەستەی دەسپاکیی هەرێمی کوردستان ـ عێراق).

ماددەی (٢):

دوو برگە بە ریزبەندی (حەوتەم و هەشتەم) بۆ ماددەی (یەکەم)ی یاساکە زێدە دەکرێن و، بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێنەوە:

حەوتەم: تاوانی گەندەڵی: مەبەست لێی بریتییە لە هەر تاوانێك لەو تاوانانەی کە لە ماددەکانی (٢٣٣، ٢٣٤، ٢٧١، ٢٧٢، ٢٧٥، ٢٧٦، ٢٩٠، ٢٩٣ و ٢٩٦)ی یاسای سزاکانی عێراقی ژمارە (١١١)ی ساڵی ١٩٦٩ دەقیان لەسەر کراوە و، تاوانەکانی پێشێلکار بۆ ئەرکەکانی وەزیفەی گشتی، کە بریتین لە بەرتیل، ئیختیلاس و زیدەرۆیی فەرمانبەران لە سنووری وەزیفەکانیان و، تاوانەکانی شووشتنەوەی مایە و داڵدەدان (بەردەستکردنی ئەو سامانانەی دەرەئەنجامی تاوان یان کەتنی گەندەڵی) و، هەر تاوانێك یەکێك بێت لە بارودۆخە توندکراوەکانی دەقکراو لە برگەکانی (پێنجەم، شەشەم و حەوتەم)ی ماددەی (١٣٥) لە یاسای سزادانی عێراقی هەموارکراو بە یاسایەکی رێکخراوی دەرچوو لە ئەنجومەنی حوکمی هەڵوەشاوەی پاشکۆ بە فەرمانی دەسەڵاتی ئیئتیلافی کاتی هەڵوەشاوە ژمارە (٥٥)ی ساڵی ٢٠٠٤.

هەشتەم: منداڵە دواکەوتەکان: بریتین لەو منداڵانەی ناکامن و هاوسەرگیرییان نەبەستووە و ئەو منداڵانەی هاوسەرگیرییان بەستووە کە لە ڕووی داراییەوە سەربەخۆ نین.

ماددەی (٣):

ماددەی (دووەم)ی یاساکە هەمواردەکرێت و، بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە:

بەپێی ئەم یاسایە دەستەیەك بەناوی (دەستەی دەسپاکیی هەرێمی کوردستان - عێراق) دادەمەزرێ خاوەن کەسایەتیی مەعنەوی و سەربەخۆیی دارایی و کارگێڕییە و، بودجەیەکی سەربەخۆی هەیە و لە ژێر چاودێریی پەرلەمان دایە.

ماددەی (٤):

ماددەی (سێیەم)ی یاساکە هەمواردەکرێت و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

ئامانجی ئەم یاسایە بریتیە لە:

یەکەم: بەرەنگاربوونەوەی گەندەڵی و خۆپاراستن لێی.

دووەم: پاڵپشتکردنی پرەنسیپەکانی دەستپاکی، شەفافیەت، لێپرسینەوە و بەرجەستەکردنی پرەنسیپی سەروەریی یاسا.

سێیەم: هەڵسەنگاندن، ڕاست کردنەوە، پەرەپێدانی کارو ڕەفتاری وەزیفی، ستاندەرەکانی ڕاژەی گشتی، لە ئەستۆگرتنی بەرپرسیارێتی و ئاسانکاریی ڕێکارەکان.

ماددەی (٥):

ماددەی (چوارەم)ی یاساکە هەمواردەکرێت و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

حوکمەکانی ئەم یاسایە پیادە دەکرێ بەسەر هەموو کەسێکی ناو هەرێم لە ناویاندا ئەو لایەنانەی خوارەوە:

یەکەم: سەرۆکەکانی دەسەڵاتی یاسادانان و جێبەجێکردن و دادگەری و ئەندامەکانیان و ئەوانەی تیایاندا کارمەندن.

دووەم: کەرتی تایبەت بە تایبەتی ئەو کەس و کۆمپانیایانەی لەگەڵ قەوارەکانی کەرتی گشتیدا گرێبەستیان ئەنجامداوە.

سێیەم: ڕێکخستنە سیاسیەکان، ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگای مەدەنی، ڕێکخراوە حکومیە نیشتمانیەکان، یەکێتیەکان، سەندیکا، ناوەندە ئایینیەکان، کۆمەڵەکان و یانەکان لەو

بابەتانەی پەیوەستن بە ڕەوایی سەرچاوەکانی مایە پێدان و جۆری خەرج کردن و بە دواکەوتنی شوشتنەوەی مایە.

ماددەی (٦):

ماددەی (پێنجەم)ی یاساکە هەمواردەکرێت و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

دەستە کار دەکات لەسەر:

یەکەم: جێبەجێکردن و سەپاندنی یاساکانی بەرەنگاربوونەوەی گەندەڵی و ستاندەرەکانی ڕاژەی گشتی بەپێی دەستوور و یاسا بەرکارەکان.

دووەم: وەرگرتنی هەواڵدان و زانیاری و سکاڵا لەسەر گەندەڵی بەسەرجەم ڕێگە و ئامرازەکان و لەسەرجەم سەرچاوەکان و مامەڵەکردن لەگەڵ سەرجەم ئەو شتانەی ڕەدی دەکەنەوە لە نێوانیشیاندا هەواڵدانی بە درۆ (الاخبارات الكاذبة).

سێیەم: لێکۆڵینەوە لە تاوانەکانی گەندەڵی لەڕێگەی لێکۆڵەری سەر بە دەستە، لەژێر سەرپەرشتی دادوەرانی لێکۆڵینەوە بەپێی یاسای بنەماکانی دادگاییە سزاکارییەکان و، بەدواداچونیان و پاراستنی نهێنی ناسنامەی ئەوانەی هاوکارن بەپێی یاسا.

چوارەم: گەڕاندنەوەی ئەوانەی تۆمەتبارن بە تاوانی گەندەڵی کە بۆ دەرەوە ڕایان کردووە و، گەڕاندنەوەی مایە و سامان و داهاتەکانی گەندەڵی کە بە قاچاغ براونەتە دەرەوە بە هەماهەنگی و هاوکاریی لایەنە تایبەتمەندەکان.

پێنجەم: هاوکاریی نێودەوڵەتی لەبواری ڕێگەگرتن لە گەندەڵی و بەرەنگاربوونەوەی و ئاڵوگۆڕکردنی زانیاری لەسەر گەندەڵی و لێکۆڵینەوەی هاوبەش بەتایبەتی لە تاوانەکانی گەندەڵیی سنووربڕ بە هاوکاری و هەماهەنگیی لایەنە پەیوەندیدارەکان.

شەشەم: بڵاوکردنەوەی ڕۆشنبیری نیشتمانی بۆ گەشەپێدانی چەمکەکانی دەسپاکی و شەفافیەت و لێپرسینەوە و، پابەند بوون بە ستاندەرەکانی ڕاژەی گشتی و کارکردن لەگەڵ بەرپرسانی تایبەتمەند لە پێناوی دانانی پرۆگرامی خوێندنی نیشتمانی، بۆ پتەوکردنی چەمکی دەسپاکی گشتی.

حەوتەم: دەرکردنی ڕێنمایی ڕێساکانی ڕەفتاری ئەرێنی وەزیفی بۆ ڕوونکردنەوەی ستاندەرەکانی ڕاژەی گشتی و ڕەوشتەکانی کار کە پێویستە فەرمانبەرانی هەرێم پێیەوە پابەند بن وەك

مەرجێکی دامەزراندن و بەردەوام بوون لە ڕاژە و چاودێری کردنی مـەودای پابەنـدبوون پێیەوە و، بە گوێرەی پێویست لە ماوەیەك بۆ ماوەیەکی تر هەموار دەکرێت.

هەشتەم:

١ـ دەرکردنی ڕێنمایی دەرخستنی ئەستۆی دارایی بەپابەندکردنی ڕاسپێردراوان بە خزمەتی گشتی کـە لـەم یاسـایەدا دەقیـان لەسـەر کـراوە، کـەوا بەرژەوەندییـە داراییـەکانی خۆیـان و بەرژەوەندیەکانی هاوسەر و منداڵە دواکەوتەکانیان ئاشکرا بکەن و، لەماوەیەك بـۆ ماوەیـەکی تر هەمواردەکرێت بە گوێرەی ئەوەی دەستە بە گونجاوی دەیبینێت، بـۆ دەسـتەبەرکردنی ئـەو مەبەستانەی لێی چاوەڕێ دەکرێت.

٢ـ دەرخستنی بەرژەوەندییە داراییەکان زانیاری ورد لە خـۆ دەگرێـت دەربـارەی ئـەو شـتانەی کەسی داوالێکراو خاوەنیانە لـە نێوانیشیاندا ئەو خانووبـەرە و گـوازراوە و داهاتـە دارایـی و ڕەسیدی لە بـانکی و پشـك و سـەنەد و مافـە مەعنەوییانـەی لـە نـاوەوە و دەرەوەی هـەرێم خاوەنیانە.

٣ـ دەرخستنی بەرژەوەندییە داراییەکان هەر یەك لە مانەی خوارەوە دەگرێتەوە:

أـ سەرۆکی هەرێم و جێگرەکەی.

ب ـ سەرۆکی پەرلـەمان و جێگر و سکرتێر و ئەندامەکان.

ج ـ سەرۆك وەزیران و جێگرەکەی.

د ـ وەزیرەکان و ئەوانەی بە پلەی وەزیرن و بریکاری وەزیرەکان.

هـ ـ سەرۆکی دەستەی دەسـپاکی و جێگرەکـەی و سـەرجەم بەڕێوەبـەرە گشـتیەکانی دەسـتە و لێکۆڵەرەوەکانی.

وـ خاوەن پلە تایبەتەکان و بریکار و یاریدەدەرەکانیان.

زـ بەڕێوەبەری گشتی و یاریدەدەرکانیان.

ح ـ دادوەر و ئەندامانی داواکاری گشتی و سەرپەرشتیارە دادوەرییەکان و لێکۆڵەرەکان.

ت ـ ئەفسەرانی پاسەوانی هەرێم و ئاسایشی ناوخۆ لە پلـەی موقـەدەم بـەرە و سـەرەوە و، ئـەو ئەفسەر و مفەوەزانەی کاری لێکۆڵینەوە دەکەن.

ی ـ پارێزگار و سەرۆکی یەکە کارگێرییەکان و سەرۆك و ئەندامانی ئەنجومەنەکانی پارێزگا و قەزا و ناحیە و سەرۆکی شارەوانیەکان و ئەندامانی ئەنجومەنەکانی شارەوانی.